

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Co očekávat od nových tabulek výživného?

Ministerstvo spravedlnosti aktuálně připravuje nové tabulky určování výživného pro nezaopatřené děti, které by měly na počátku příštího roku nahradit stávající doporučující tabulky. Co od nich můžeme očekávat?

S tabulkami výživného se v české praxi setkáváme od 70. let minulého století. V té době byly pro soudcovskou rozhodovací činnost při určování výše výživného dětí stanoveny metodou směrných čísel, přičemž již tehdy bylo akcentováno, že by měly sloužit jako nezávazný návod a neomezovat volnou úvahu soudce při stanovení výživného. Po revoluci došlo k novele zákona o rodině, nikoliv však k vypracování aktualizované metodologie ke stanovení výživného. Do roku 2010 tedy legislativa i soudní praxe byla ponechána v určitém vzduchoprázdnu, což vedlo k velmi roztržitému rozhodování, kdy v obdobných případech soudy docházely k diametrálně odlišným hodnotám. To přimělo Ministerstvo spravedlnosti vypracovat doporučující tabulky pro soudce, které měly za cíl sjednotit rozhodovací praxi, aby nedocházelo k neodůvodněným excesům. Po deseti letech od jejich zavedení Ministerstvo vypracovalo bezmála 100 stránkový analytický materiál, který předložilo k diskusi odborné i širší veřejnosti, tak aby následným výstupem byly nové, aktualizované tabulky výživného reflektující současnou praxi a odrážející nové trendy nejen ve stanovování výživného, ale i v celkové péči o nezletilé děti, zejména tedy vyšší poměr zapojení obou rodičů a vzrůstající tendenci stanovování střídavé péče.

Český právní řád pojem výživného výslovně nedefinuje. Podle judikatury výživné zahrnuje nejenom částky určené na uspokojování bydlení, stravy, ošatného a dalších pravidelně se opakujících potřeb, ale i uspokojování dalších hmotných a nehmotných potřeb (např. vzdělávání nebo koníčky), které se vyskytují jednorázově (např. pobyt na dětském táboře, pořízení vzdělávacích či zdravotních pomůcek). Vychází ze životní úrovně domácností obou rodičů a oprávněných potřeb nezaopatřeného dítěte. Ve vývoji určování výživného se můžeme setkat v podstatě se dvěma trendy, které by se měly vzájemně kombinovat. V ideálním případě by se každý případ měl posuzovat individuálně, ale měl by zahrnovat rovněž prvek předvídatelnosti, tak aby soudní praxe byla spravedlivá a dostatečně návodná i pro rodiče, kteří nechtějí jít při určení výživného soudní cestou. Stanovení tabulek výživného může vést na jednu stranu k jisté nekreativitě, kdy soudci je přidělena role pouhého počtáře (jak trefně uvádí Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 16. 12. 2015, sp. zn. IV. ÚS 650/15), v případě jejich absence zase může vést praxe k výstřelkům na obou stranách spektra a většímu náporu na soudy, kdy rodiče nemající jasné vodítko, hledají rozřešení u soudu.

Jak vyplývá z analytického materiálu předloženého Ministerstvem spravedlnosti, žádné revoluční změny nás nečekají. Materiál je v podstatě empirickým shrnutím dosavadní praxe, poskytuje poměrně ucelený statistický přehled o průměrných a mediánových hodnotách příjmů, nákladů na bydlení, stravu a stanovování výživného podle krajů (atd.) a z těchto údajů se snaží stanovit normované východisko pro nové tabulky. V metodickém materiálu je uveden i ucelený přehled sociálních dávek a jejich započitatelnost do příjmu pro účely výživného. Jako pozitivní změnu lze hodnotit, že tabulky sice stále obsahují doporučující procentuální hladiny, ale měly by více akcentovat další okolnosti, zejména zapojení povinného rodiče v péči o dítě, vícečetné vyživovací povinnosti či zohlednění speciálních potřeb dítěte. Momentálně totiž v praxi běžně nastává situace, kdy ve dvou různých případech povinní rodiče se srovnatelným příjmem platí shodné výživné, ač v jednom případě povinný rodič o dítě téměř nepečuje a ve druhém případě má rodič dítě v péči

téměř třetinu měsíce. V materiálu nicméně postrádám oblast osobní péče o dítě a s ní související vynahrazení si příspěvku na výživné dítěte výkonem osobní péče, což se v soudní praxi standardně zohledňuje zejména u menších dětí a u dětí se speciálními potřebami, kdy rodiči, který má dítě převážně v péči je ztížena možnost plnohodnotného příjmu. V celkové koncepci mají nové tabulky za cíl být uživatelsky přívětivější pro veřejnost, zejména pro rodiče a jejich právní zástupce a usnadnit jim tak cestu k nalezení shody primárně prostřednictvím mimosoudní dohody.

Kromě výše uvedených, spíše ideových změn (výslovné zohlednění dalších faktorů do výpočtu výše výživného, jako je např. rozsah péče o dítě ze strany povinného rodiče), došlo i k pár systémovým změnám. Při pohledu na navrhovanou tabulku zjistíme, že došlo ke změně počtu věkových kategorií pro určování výživného z 5ti na 4. Stávající věkové kategorie jsou 0 až 5 let, 6 až 9 let, 10 až 14 let, 15 až 18 let a více než 18 let. S ohledem na dosavadní praxi, kdy v kategorii nad 15 let nebyly v určování výživného zásadní rozdíly, by se měly tyto kategorie 4 a 5 sloučit a výživné pro děti nad 15 let by bylo stanoveno jednou procentní hladinou. Zároveň by věkové hranice neměly být pevné, ale rozdělené spíše na životní období se specifickými potřebami (např. kojenecký či batolecí věk s velkou spotřebou pln, předškolní věk, školní věk s nárůstem mimoškolních aktivit a kroužků atd.). Další novinkou je zúžení celkového rozpětí podílu výživného na čistém příjmu povinného rodiče na 13 - 19 % (ze současného rozpětí 11% - 25%), což odpovídá reálné soudní praxi. Tabulky by měly dále reflektovat vyšší počet vyživovacích povinností, což se v současné době dovozuje pouze praxí. Vyšší počet vyživovaných povinností by tak automaticky měl vést k průměrným nižším částkám přiznaným na jednotlivé děti. Další novinkou by mělo být stanovení mezní, kontrolní částky, pod kterou by neměl klesnout čistý příjem povinného rodiče, tato částka je určena jak minimální pevnou částkou (7.873,- Kč), tak procentuálním poměrem, který u vícečetných vyživovacích povinností klesá na 50%.

Tabulky, které by měly být opatřeny rozsáhlým doprovodným komentářem, by tedy měly být dostatečně návodné, aby byli rodiče schopní a zejména ochotní častěji nalézt shodu při stanovení výživného na základě mimosoudní dohody. Došlo by jednak k úlevě soudního aparátu, ale eliminovala by se tím i společenská zátěž rodin s dětmi, která vzniká při vleklých soudních sporech. Protože i rodiče, kteří jsou v prvotní fázi životní odluky ochotní k dohodě, často pod tíhou institucionalizovaného sporu zabřednou do konfliktů, které na začátku nepředvíдали a kterým by se spravedlivě propracovanou a obecně přijímanou metodikou dalo předejít.

Mgr. Daniela Holá,
advokát

JUDr. Ing. Jan Vych,

advokát

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ VYCH & PARTNERS

[Advokátní kancelář Vych & Partners, s.r.o.](#)

Lazarská 11/6
120 00 Praha 2

Tel.: +420 222 517 466
Fax: +420 222 517 478
e-mail: office@ak-vych.cz

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Smluvní autonomie vs. ochrana slabší strany v moderním kontraktačním právu](#)
- [Reklamace vad stavby](#)
- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Oceňování nemovitosti a přiměřená náhrada při zrušení spoluvlastnictví](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel × společnost\)](#)
- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)
- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní - institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)